

Turun Lentävä hollantilainen DVD:llä

Teksti:
Robert Storm

Daland: Matti Salminen
Senta: Päivi Nisula
Erik: Jorma Silvasti
Hollantilainen: Juha Uusitalo
Mary: Tiina Penttinen
Perämies: Dan Karlström

Turun filharmoninen orkesteri
Chorus cathedralis aboensis, Turun oopperan kuoro

Kapellimestari: Pertti Pekkanen
Ohjaus: Erik Söderblom
Lavastus ja pukusuunnittelu: Carmela Wager
Valosuunnittelu: Jyri Suominen

Musiikin tuottaja: Antti Murto
DVD:n ohjaus: Aarno Cronvall

Kuvasuhde: 16:9
Aluekoodi: 0
Ääniformaatti: PCM 2.0. DOLBY DIGITAL 5.1.
Kokonaiskesto: 144 min
Valikon kieli: englanti
Tekstit: saksa (alkup.), englanti, suomi
Vihko: englanti, suomi, saksa, ruotsi

Lentävästä hollantilaisesta on tällä hetkellä saatavana kolme DVD-julkaisua. Kaksi niistä on suomalaisia ja kaikissa kolmessa Dalandin roolin laulaa Matti Salminen. Savonlinnan Hollantilainen arvosteltiin Wagneriaani viime numerossa, mutta Turun DVD:stä kirjoittaessani tuntuu luontealta jonkin verran verrata toisiinsa näitä julkaisuja. Molemmat on kuvattu ulkona ja muutenkin poikkeuksellisissa olosuhteissa: Savonlinnan oopperajuhlat järjestetään

linnanpihalla, Turun esitykset puolestaan olivat Aurajoen rannalla.

Näin Turun Lentävästä hollantilaisesta yhden harjoituksen ja yhden esityksen. DVD on kuvattu kahta päivää näkemäni esityksen jälkeen. Savonlinnan esityksen puolestaan näin vasta 15 vuotta kuvauksen jälkeen. Turun esitys oli ennen kaikkea näyttävä speaktaakki. Lavasteisiin kuului kaksi täysikokoista purjelaivaa, joten puitteet olivat todella mahtavat. Mielessäni kävikin, että sopiiko tämäntyyppinen esitys ollenkaan pieneen TV-ruutuun. Pitäisikö sitä katsoa ennemmin laajakangaselokuvana?

Video-ohjauksesta vastaa Aarno Cronvall, joka toimi video-ohjaajana myös Savonlinnan DVD:llä. Turussa hän on onnistunut selvästi paremmin, mikä ehkä osaksi johtuu myös olosuhteista ja tekniikan kehityksestä. Lähi- ja kaukokuviota on sopivassa suhteessa eikä kohtauksia katkota esitykseen kuulumattomilla kuvilla. Elävää esitystä katsoessa oli sisätiloihin sijoituvassa toisessa näytöksessä välillä pakko kuvitella laivat näkymättömiksi. DVD:llä ne eivät tässä kohtauksessa juurikaan näy. Esityksen musiikki on äänitetty suoraan miksauspyödestä. Ääni on käsitelty tilasimulaattorilla, joka saa sen kuulostamaan oikeassa oopperatalossa äänitetyltä.

Savonlinnan esitys oli ehkä onnistuneempi henkilöohjauksellisesti, Turun esitys taas näyttävänä speaktaakkelina. Kaikkein dramaattisimmat kohokohdat – aave-matruusit ja oopperan loppu – menettävät jonkin verran tehoaan televisiosta katsottuina. Toisaalta lähikuvissa henkilöohjaus nousee esiin elävää esitystä selkeämmin. Tässä suhteessa pidin eniten Sentan hahmosta, jonka ulkopuolisuus muiden tyttöjen keskellä tuntui koskettavalta.

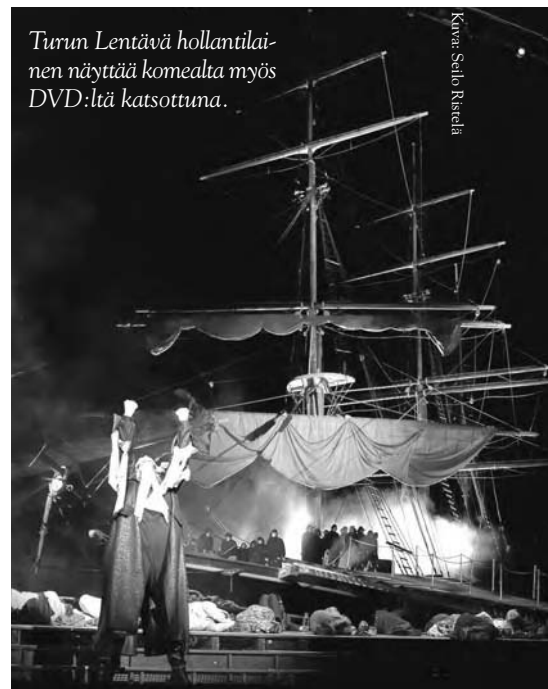
Kapellimestari Pertti Pekkasella on ollut melkoinen työ pitää koko esitys kassassa. Hän, orkesteri ja osa kuorosta olivat täysin näkymättömissä. Lavalla olleet esiintyjät seurasivat häntä monitoreista. Silti hän onnistuu tehtävässään hämmästyttävän hyvin. Aivan yhtä suuria tunteita hän ei musiikkiin saa kuin Savonlinnassa johtanut Leif Segerstam. Olosuhteista johtuen tämä lienee ymmärrettävää.

Turun produktion taiteellisena johtajana toimi Dalandia esittänyt Matti Salminen. Jo se, että hän esittää Dalandia kaikissa Lentävän hollantilaisen DVD-julkaisuissa, kertoo, kuinka selvästi hän on ollut tämän roolin johtava esittäjä jo yli 20 vuoden ajan. 1980-luvulla oli Suomesta ilmeisesti vaikea löytää Hollantilaisen ja Sentan esittäjiä, joten Savonlinnaan oli laulajia

tuotu ulkomailta. Tästä huolimatta Turun DVD:llä esiintyvät suomalaislaulajat onnistuvat rooleissaan paremmin kuin Franz Grundheber ja 1980-luvun tunnetuimpiin Wagner-sopraanoihin kuulunut Hildegard Behrens.

Esityksen todellinen tähti on Juha Uusitalo Hollantilaisena. Hän oli erittäin hyvä Hollantilainen jo Savonlinnassa vuonna 2004, mutta vuoden aikana hänen tulkintansa on kehittynyt ja sisäistynyt entisestään. Toivottavasti Uusitalo pääsee lähitulevaisuudessa esittämään loistavan Hollantilais-tulkintansa myös Bayreuthiin. Myös Päivi Nisula onnistuu Sentana hienosti, vaikka korkeimmista sävelistä kuuluu, että hän on aloittanut uransa mezzosopraanona. Jorma Silvasti lauloi Savonlinnan DVD:llä Perämiehen roolin. Vuosien aikana hänen kaunis lyyrinen tenorinsa on kehittynyt Erikin roolin mittaiseksi. Varsinainen sankaritenori hän ei ole, mutta tuskinpa roolia on sellaiselle tarkoitettuakaan. Pienissäkin rooleissa on hienoja laulajia. Perämiestä esittävä ahvenanmaalainen tenori Dan Karlström on jo ehtinyt tehdä uraa ulkomailla. Maryn esittäjä Tiina Penttinen puolestaan oli erinomainen Annina Kansallisoopperan Ruusuritarissa. Molemmilla lienee edessään hieno tulevaisuus maailman oopperalavoilla.

Lentävä hollantilainen on jostain syystä onnistunut levytyksissä yllättävän huonosti. Levytyksen hankkimista suunnittelevien kannattaakin vakavasti harkita tämän DVD:n ostamista CD:n sijasta. Jos tätä oopperaa nimenomaan haluaa katsoa, on Turun DVD monessa suhteessa paras saatavilla oleva vaihtoehto.

Turun Lentävä hollantilainen näyttää komealta myös DVD:ltä katsottuna.

Kuvas: Sello Kisteleä